

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel met beperkte geldigheidsduur voor de opleiding Master of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten (master) van de Katholieke Universiteit Leuven**

datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
4 augustus 2015	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.
onderwerp	
Accreditatiebesluit (003464)	
bijlagen	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
5	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De opleiding master of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten wordt georganiseerd aan de Faculteit Letteren van de KU Leuven. Deze opleiding maakt deel uit van de opleidingen taal- en regiostudies onder de bevoegdheid van de POC taal- en regiostudies. Deze delegeert een gedeelte van haar bevoegdheden aan de curriculumcommissie (CC) Oude Nabije Oosten. In de POC taal- en regiostudies zijn de voorzitters van de vijf curriculumcommissies (Slavistiek, Sinologie, Arabistiek, Japanologie en Oude Nabije Oosten) vertegenwoordigd onder het voorzitterschap van de programmadirecteur taal- en regiostudies. Eén van de studentenvertegenwoordigers van de CC Oude Nabije Oosten is eveneens lid van de POC. De masteropleiding omvat 180 studiepunten. Jaarlijks schrijven gemiddeld 8 studenten zich voor het eerst in in de masteropleiding.

De opleidingsspecifieke leerresultaten van de master- en masteropleiding of Arts in de Taal- en Regiostudies: Oude Nabije Oosten (opleidingen Oude Nabije Oosten) zijn sterk gedifferentieerd voor elk van de drie afstudeerrichtingen: Egyptologie, Syro-Mesopotamië, en Syro-Palestina. Ze lijken zich te profileren als drie volledig van elkaar losstaande opleidingen die daarnaast enkele algemeen wetenschappelijke competenties gemeenschappelijk nastreven.

De afstudeerrichting Egyptologie houdt zich primair bezig met het faraonische Egypte (ca. 3150–332 voor Christus), maar ook met de late prehistorie (vanaf het 5de millennium voor Christus), en aspecten van de Egyptisch- Griekse mengcultuur uit de zogenaamde Grieks-Romeinse periode (332 voor Christus tot de 4e–5e eeuw na Christus). Ook de vroegchristelijke periode, wanneer in Egypte Koptisch wordt gesproken en geschreven behoort volgens het zelfevaluatie-rapport tot op zekere hoogte (voornamelijk vanuit taalhistorisch perspectief) tot de Egyptologie, omdat de in alfabetisch schrift geschreven Koptische teksten de enige bron vormen die informeert over de fonologie van het Egyptisch. Het Bohairische dialect van het Koptisch is tot op de dag van vandaag het 'kerklatijn' van de

Pagina 2 van 13 Koptische kerk in Egypte, en legt daarmee volgens de opleidingsverantwoordelijken een zeker verband met de moderne actualiteit. De afstudeerrichting Egyptologie aan de KU Leuven profileert zich hierbij doordat al deze taalfases en de bijbehorende schriftsoorten in het onderwijs bestreken worden. Dit is in internationaal perspectief geen gemeengoed. Deze afstudeerrichting kan zich hierdoor internationaal op de kaart zetten te midden van een klein aantal breed georiënteerde opleidingsinstellingen.

De afstudeerrichting Syro-Mesopotamië houdt zich volgens het zelfevaluatie-rapport primair bezig met het oude Mesopotamië en de daar heersende Sumerische, Babylonische en Assyrische culturen in de historische periodes (ca. 3000 voor Christus – 70 na Christus). Daarnaast schenkt deze afstudeerrichting ook aandacht aan andere, aangrenzende cultuurgebieden, in zoverre deze in direct contact stonden met Mesopotamië of deze het Mesopotamisch spijkerschrift gebruikten om hun taal te schrijven. Het verspreidingsgebied van dat schrift omlijnt grotendeels het geografisch veld van de afstudeerrichting Syro-Mesopotamië.

De afstudeerrichting Syro-Palestina bestudeert volgens het zelfevaluatie-rapport de verschillende talen en culturen van de Levant. Voor de taal- en tekststudie gaat daarbij in de eerste plaats aandacht uit naar de zuidelijke Levant van het eerste millennium voor Christus tot en met de eerste eeuw na Christus, en met name naar de Klassiek-Hebreeuwse taal en literatuur. Voor het Aramees gaat de aandacht in eerste instantie uit naar het Bijbels-Aramees, enerzijds omdat deze literatuur aansluit bij de Klassiek-Hebreeuwse, anderzijds omdat deze taalfase in gevocaliseerde vorm beschikbaar is. De studie van het Aramees breidt zich vervolgens uit naar het Oud-Aramees en naar het Rijksaramaees zoals gebruikt tijdens het Perzische rijk (bv. het Egyptisch Aramees). De commissie vernam dat de studenten van de afstudeerrichting Syro-Palestina wordt aangeraden als keuzetaal het Ugaritisch te nemen, dat qua taal en literatuur het dichtste aansluit bij de Hebreeuwse en Aramese taal. Aangezien het Laat-Klassieke Hebreeuws reeds verschillende kenmerken van het Rabbijnse Hebreeuws vertoont, wordt ook deze laatste fase expliciet in het onderwijs bestudeerd. Door deze geografische en diachrone breedte van het onderwijs, beoogt deze afstudeerrichting een uitgebreide globale kennis van de West-Semitische taal- en letterkunde. Deze afstudeerrichting profileert zich daarnaast doordat de studie van de West-Semitische talen en literatuur wordt verankerd in de studie van de Levantijnse en de bredere Oudoosterse culturen en archeologie. De afstudeerrichtingen Syro-Mesopotamië en Syro-Palestina meten zich hierdoor beiden een op archeologie gerichte profilering aan.

Concluderend stelt de commissie dat de beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten passen binnen het Vlaamse kwalificatieraamwerk en het gevalideerde domeinspecifieke leerresultatenkader. Ze sluiten aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als onvoldoende.

Het studieprogramma van de masteropleiding omvat 60 studiepunten. Het programma is opgebouwd uit vier modules: de masterproef (24 studiepunten), een taalmodule (9 studiepunten), een regiomodule (12 studiepunten) en een keuzemodule (15 studiepunten). Om binnen één jaar een masteropleiding te kunnen realiseren die internationaal competitief is, willen de opleidingsverantwoordelijken de keuze maken om te focussen op regionale

Pagina 3 van 13 verdieping. Studenten die een bredere integratie van opleidingsonderdelen uit de verschillende cultuurgebieden uit het Oude Nabije Oosten in hun programma wensen, kunnen hiervoor opteren via de keuzemodule. De studenten tonen minder interesse in deze verbreding en zijn eerder, vaak in het kader van hun masterproef, geïnteresseerd in verdere verdieping.

Met betrekking tot de werkvormen, tonen de studenten zich tevreden. Zo wordt er in verschillende opleidingsonderdelen ook met papers gewerkt en is er sprake van een noemenswaardige hoeveelheid zelfstudie en huiswerk. Internationalisering is inherent aan de opleidingen aangezien het wetenschapsdomein wereldwijd verspreid is en tevens ook vrij klein in aantal personen dat actief is in dit brede wetenschapsdomein. De opleidingsverantwoordelijken geven aan dat Erasmusuitwisselingen graag bewerkstelligd zouden zien in de opleidingen, maar menen dat dit enkel structureel kan voorzien worden binnen een tweejarige masteropleiding. In de afstudeerrichting Egyptologie bestaat er een uitgewerkte optie om een internationale ervaring op te doen. Dit kan in de vorm van het 'Caïro-semester': een 7 weken durende opleidingsoptie aan het Nederlands-Vlaams Instituut in Caïro.

Het onderwijs van de opleiding kan op voldoende infrastructurele capaciteit kunnen bouwen. De bibliotheek is voorzien van een beperkt aantal werkplekken waar studenten de collectie kunnen consulteren en kunnen werken aan werkstukken voor colleges. De studenten hebben er via een open kastsysteem toegang tot de belangrijkste publicaties en tijdschriften in hun vakgebied. Studenten moeten soms naar het buitenland om relevante literatuur te kunnen raadplegen.

De commissie stelde hierdoor vast dat de opleiding geen samenhangend geheel vormt. Uit dit alles blijkt dat binnen de opleiding er bijgevolg geen sprake is van een samenhangende leeromgeving.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende.

Wanneer de studenten in het begin van het academiejaar hun individueel studieprogramma samenstellen krijgen zij al hun examendata voor de eerste en tweede examenperiode. De studenten worden soms geïnformeerd over de exameninhoud en -vormen bij het begin van het semester tijdens de colleges. Dit gebeurt volgens de studenten niet structureel.

De studenten in deze opleiding zijn hooggekwalificeerde en toegewijde studenten met een hart voor de wetenschappelijke aard van hun opleidingen. Velen onder hen willen dan ook verder het onderzoek in. Verdere samenwerkingsverbanden van de opleidingen met instituten wereldwijd zou de kans op internationale onderzoeksmandaten voor de afgestudeerden kunnen vergroten. Afgestudeerden komen nu terecht in een zeer uitgebreid scala van beroepen op het niveau van een afgestudeerde master, maar vaak niet in een domein in het verlengde van de genoten opleiding. De slaagkansen in de masteropleiding schommelen maar globaal beschouwd heeft de masteropleiding een degelijk rendement.

Concluderend meent de commissie dat de opleiding beschikt over diverse en adequate vormen van toetsing en examinering. Hierbij toont de opleiding aan dat de beoogde leerresultaten op voldoende wijze worden gerealiseerd.

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Master of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten (master) voldoet aan twee van de drie generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Herstelplan en aanvullende verduidelijking

Het 'Reglement tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie, instellingsreview en toets nieuwe opleiding' (13 mei 2013) van de NVAO stelt dat "Een accreditatieaanvraag die gestoeld is op een visitatierapport dat aangeeft dat de opleiding op één of meerdere opleidingsvarianten slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen, is voorzien van een herstelplan dat betrekking heeft op de als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborgen voor de betrokken opleiding(sv)ariant(en)." (Art. 28.§1)

De NVAO heeft vastgesteld dat de opleiding aan haar accreditatieaanvraag een herstelplan heeft toegevoegd. Conform het reglement bestuursbeginselen (Art.28.§1.) heeft de NVAO het herstelplan voorgelegd aan een beoordelingscommissie, bestaande uit: prof. dr. M.J. Geller (voorzitter), prof. dr. O.E. Kaper (domeindeskundige), en prof. dr. E. Struyf (onderwijsdeskundige).

Op 26 mei 2015 heeft de commissie haar voorlopige oordeel over het herstelplan aan de NVAO doen toekomen. De commissie gaf aan over te weinig informatie te beschikken, om te kunnen beoordelen in hoeverre de middelen die de opleiding zal aanwenden om het herstel te realiseren toereikend zijn. Per brief van 9 juni 2015 heeft de NVAO daarom de KU Leuven verzocht om aanvullende verduidelijking van het herstelplan. Per brief van 19 juni 2015 ontving de NVAO de verlangde aanvullende verduidelijking, die vervolgens ter beoordeling is doorgeleid naar de commissie.

Naar aanleiding van de aanvullende verduidelijking beoordeelt de commissie het herstelplan als toereikend en haalbaar.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.
- De NVAO stelt vast dat het herstelplan samen met de aanvullende informatie gemotiveerd en op navolgbare wijze door de commissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

De NVAO volgt het eindoordeel van de visitatiecommissie: voldoende met beperkte geldigheidsduur.

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten (master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

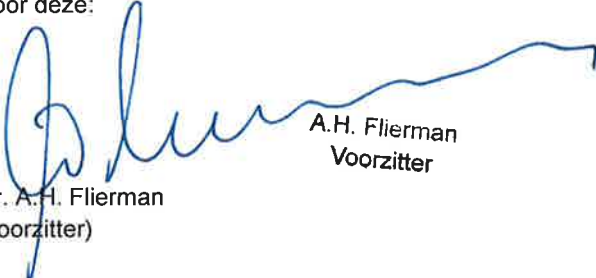
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie met beperkte geldigheidsduur te verlenen aan de opleiding Master of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten (master) georganiseerd door de Katholieke Universiteit Leuven. De opleiding wordt aangeboden te Leuven met de volgende afstudeerrichtingen: Egyptologie en – uitdovend – Syro-Palestina en Syro-Mesopotamië. De kwaliteit van de opleiding is voldoende met beperkte geldigheidsduur. De NVAO kent een accreditatie toe voor een periode van drie jaar.

De accreditatie met beperkte geldigheidsduur geldt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018.

Den Haag, 4 augustus 2015

De NVAO
Voor deze:

A.H. Flierman
Voorzitter

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

---

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 23 juli 2015 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot een tekstuele aanpassing.

Pagina 6 van 13 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Onvoldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende met beperkte geldigheidsduur

Naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
Adres instelling	Naamsestraat 22 - bus 5000 3000 LEUVEN België
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Katholieke Universiteit Leuven
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Master of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten
Niveau en oriëntatie	master
Bijkomende titel	geen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	– Egyptologie, Syro-Mesopotamië, Syro-Palestina ² – geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Leuven
Studieomvang (in studiepunten)	60
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academiejaar(en) ³ waarin opleiding wordt aangeboden	2014-2015
(Delen van) studiegebied(en)	Taal- en letterkunde Geschiedenis
ISCED benaming van het studiegebied	Arts and humanities – Languages – Literature and linguistics Arts and humanities – Humanities (except languages) – History and archaeology

² Met het oog op het verkrijgen van accreditatie met beperkte geldigheidsduur, heeft de opleiding beslist de afstudeerrichtingen Syro-Mesopotamië en Syro-Palestina niet verder meer in te richten.

³ Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag.

De voorgestelde leerresultaten vormen een geïntegreerd geheel dat van toepassing is op de „familie“ van de Oosterse Studies: onder deze noemer bevinden zich verschillende opleidingen die een taalgebonden focus op een Oosterse cultuur en samenleving gemeen hebben, met inbegrip van zowel op levende als klassieke talen: Oude Nabije Oosten, Arabistiek en Islamkunde, Sinologie, Japanologie en Indologie.

1. Gevorderde mondelinge en/of schriftelijke vaardigheden bezitten van de bestudeerde taal aangepast aan doel, publiek en medium. a. luisteren, lezen, spreken, schrijven en begrijpen: voor levende talen b. lezen en begrijpen: voor klassieke talen.
2. Een grondige kennis bezitten van de geschiedenis, cultuur en maatschappij van de bestudeerde regio.
3. Een geïntegreerde kennis bezitten van de bestudeerde taal in interactie met complexe vraagstukken uit de historische, culturele en maatschappelijke context.
4. De verschillende stappen in het wetenschappelijk onderzoek zelfstandig uitvoeren : a. onderzoeksmethodes binnen het vakgebied identificeren, kritisch evalueren en toepassen. b. een uitgebreide literatuurstudie uitvoeren en op adequate wijze met (internationale) bronnen omgaan. c. Werken met bronnen in de bestudeerde taal (talen). d. de “state of the art” van een onderzoeksvraag bepalen en het eigen onderzoek hierin situeren. e. Kennis van en inzicht in de verwante en ondersteunende disciplines kritisch integreren in het onderzoek.
5. Zelfstandig onderzoek verrichten dat resulteert in een wetenschappelijk onderbouwd antwoord op een complexe onderzoeksvraag.
6. Op wetenschappelijk verantwoorde wijze rapporteren aan vakgenoten en leken.
7. Een ingesteldheid bezitten tot levenslang leren en tot het voortdurend bijsturen van wetenschappelijk en kritisch denken en handelen.

Datum validatie: 13 mei 2013

Voorzitter:

- prof. dr. K. Cwiertka, hoogleraar Modern Japans Studies, Faculteit Geesteswetenschappen, institute for Area Studies (LIAS), School of Asian Studies, Universiteit Leiden;

Leden:

- prof.dr. Markham J. Geller, Jewish Chronicle Professor, University College London and Professor für Wissensgeschichte, Freie Universität Berlin;
- prof. dr. Elke Struyf, hoogleraar, instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen, onderzoeksgroep 'Researc' in education and professional development' Universiteit Antwerpen (onderwijsdeskundige);
- Jorrit Weeda, 1ste bachelor of Arts in de Oosterse talen en culturen, Universiteit Gent (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Patrick Van den Bosch, secretaris.

- Naam en oriëntatie opleiding: Bachelor of Arts in de taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten
- Naam instelling: Katholieke Universiteit Leuven
- Dossiernummer: 003463
- Als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborg: GKW 2: onderwijsproces

Commissieleden:

- Voorzitter: Prof. dr. M. J. (Mark) Geller
- Vakdeskundig lid: Prof. dr. O. E. (Olaf) Kaper
- Onderwijsdeskundig lid: Prof. dr. E. (Elke) Struyf

Toelichting bij dit formulier:

De commissie beoordeelt of het herstelplan van deze opleiding afdoende is, wat betekent dat het toereikend en haalbaar is. Daartoe geeft de opleiding, per generieke kwaliteitswaarborg die als onvoldoende is beoordeeld, in het herstelplan volgende elementen weer:

- de acties die de opleiding zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen en de aanbevelingen van de commissie in de praktijk te brengen;
- de noodzakelijke middelen die de opleiding zal aanwenden om deze acties te realiseren;
- de indicatoren die de opleiding zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen;
- een realistisch tijdsplan van maximaal drie jaar om deze acties te realiseren.

De commissie geeft voor elk van deze criteria aan of de opleiding hieraan voldoet en motiveert beknopt waarom ze tot dit oordeel is gekomen. Tot slot geeft de commissie in haar eindoordeel aan of ze het herstelplan in totaliteit afdoende vindt.

1.1 Criterium 1: Acties

De opleiding geeft de acties weer die zij zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen. De opleiding brengt door middel van deze acties de aanbevelingen van de commissie in de praktijk.

Oordeel: voldoende

Motivering:

De commissie betreurt dat de KULeuven beslist heeft om de negatieve beoordeling van de opleiding ONO om te buigen via het schrappen van 2/3 van het opleidingsprogramma en het laten uitdoven van de afstudeerrichtingen Syro-Mesopotamië en Syro-Palestina. Ze vindt deze keuze niet wijs omwille van het potentieel van het unieke karakter van wat deze opleiding te bieden zou hebben.

Hoe dan ook, de beslissing om de studie van het Oude Nabije Oosten in Leuven tot Egyptologie te beperken betekent zonder twijfel een versterking van dat vakgebied en een verbetering van het studieaanbod op dat terrein. De methodologische vakken in het programma, waaronder antropologie en algemene taalwetenschap, zijn een goede mogelijkheid om het vakgebied van de egyptologie in een bredere en interdisciplinaire context te presenteren. Het voorgestelde programma is bovendien evenwichtig, met een goede balans tussen de onderwerpen tekst, archeologie/materiële cultuur, en methode.

Pagina 11 van 13 De acties in het herstelplan komen – gezien de keuze van de KULeuven om maar 1 afstudeerrichting te behouden – volgens de commissie voldoende tegemoet aan de aanbevelingen van de commissie. Er is goed nagedacht over de herpositionering van bepaalde opleidingsonderdelen in het curriculum en via het jaarlijks aanbieden van basisvakken wordt tegemoet gekomen aan de problemen die de visitatiecommissieervaarde met volgtijdelijkheid. De commissie is verheugd vast te stellen dat er duidelijke leerlijnen in het bachelor programma werden ingebouwd, die ook nog in de master worden uitgewerkt.

1.2 Criterium 2: Middelen

De opleiding vermeldt de noodzakelijke middelen die zij zal gebruiken om deze acties te realiseren. Deze middelen zijn adequaat en voldoende om het vooropgestelde doel te bereiken.

Oordeel: voldoende

Motivering:

De commissie motiveert haar oordeel op het herstelplan en de aanvullende informatie.

Wat betreft de personeelsomkadering, krijgt de commissie met de aangereikte informatie uit het herstelplan geen goed zicht op de volledige bestaffing van de opleiding 'Bachelor en Master in de taal- en regiostudies: Egyptologie' (nieuwe naam). Er is sprake van een toevoeging van 1 FTE doctor-assistent (na 3 jaar mogelijk omgezet naar een extra ZAP functie), maar het is niet duidelijk welke opleidingsonderdelen (OPO's) uniek door de opleiding worden ingericht (en welke OPO's worden geleend van andere opleidingen).

Uit het opleidingsprogramma kan het volgende afgeleid worden:

- Lijn 'Methodologie': wellicht worden volgende vakken 'geleend', gemeenschappelijk ingericht met andere opleidingen, goed voor 33 studiepunten: Inleiding tot wijsbegeerte (4), Informatiekunde (4), Algemene taalwetenschap (6), Inleiding antropologie (4), Inleiding tot historisch onderzoek (4), Statistiek voor humane wetenschappen (4), topografie en cartografie (4) en RZL (3). De staf Egyptologie staat in voor 3 OPO's, 14 studiepunten.
- Lijn 'Cultuur': 1 keuzevak VUB – voor andere vakken is dit onduidelijk (mogelijk worden deze geleend van departement geschiedenis?)
- Lijn 'Archeologie': gaat het hier allemaal om leenvakken (van opleiding archeologie)?
- Lijn 'talen' – deze vakken, zowel in bachelor als master worden wellicht opgenomen door de staf. De staf Egyptologie staat in voor 9 OPO's, 60 studiepunten.
- Keuzeruimte 6 + 6 (eventueel nog aangevuld met 15) stp – het is niet duidelijk in welke mate de staf Egyptologie ook keuzevakken verzorgt.
- Masterproef en ondersteuning masterproef: 21 stp

Naast ZAP, wordt input geleverd door praktijkassistenten, vooral voor het taalonderwijs. Het was zinvol geweest om ook deze capaciteit op te nemen in het herstelplan. Is deze niet gewijzigd tov de bestaffing ten tijde van de visitatie? Of worden rekeneenheden FTE ingezet voor het bekostigen van de FTE doctorassistent? Dit is niet duidelijk. De specifieke door de staf Egyptologie op te nemen studiepunten, lijkt nog zeer veel voor 2 FTE. Het in kaart brengen van de onderwijsbelasting van de FTE, waarbij de ondersteuning van

Pagina 12 van 13 praktijkassistenten mee in rekening wordt gebracht zal hierin duidelijkheid kunnen verschaffen (zie ook volgende rubriek).

De benodigde bibliotheekmiddelen voor Egyptologie lijken in dit plan niet gegarandeerd, en er wordt vermeld dat verdere uitbreiding van middelen middels onderzoeksgelden nodig blijft. Het zou interessant zijn te weten of het huidige boekenbudget voor de vakgebieden van het ONO buiten Egyptologie zal worden afgebouwd, en of dit ten goede zal komen aan versterking van de collectie Egyptologie.

De aanvullende informatie die de opleiding op verzoek van NVAO heeft aangeleverd heeft antwoord gegeven aan de bovenvermelde vraagpunten van de commissie. De commissie komt tot een oordeel voldoende op criterium 2: middelen.

Criterium 3: Indicatoren

De opleiding geeft adequate indicatoren aan die zij zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen.

Oordeel: voldoende

Motivering:

De indicatoren die de opleiding zal gebruiken om de door haar voorgestelde verbeteringen te toetsen zijn afdoende. De commissie vraagt wel met aandrang om mbt de personeelsbestaffing via het in kaart brengen van de onderwijsbelasting per personeelslid en daaraan gekoppelde doelgesprekken na te gaan welke bestaffing nodig is om de opleiding adequaat te vorm te geven. Indien de onderwijsbelasting te hoog is, dient de universiteit/faculteit via personeelsverschuiving bijkomend te investeren in de opleiding Egyptologie.

Criterium 4: Tijdspad

De opleiding plaatst de verbeteracties binnen een realistisch tijdspad van maximum drie jaar. Het uitgezette tijdspad is passend bij de voorziene acties (niet te lang, niet te kort).

Oordeel: voldoende

Motivering:

Het tijdspad is passend. De commissie vraagt wel met aandrang om de onderwijsbelasting in kaart te brengen (en wel meteen) en dit jaarlijks te evalueren en waar mogelijk bij te sturen (via extra ondersteuning van assisterend personeel of bijkomende inzet).

Eindoordeel

Het herstelplan is toereikend en haalbaar.

Oordeel: afdoende

Motivering:

De hervorming van het onderwijs op het gebied van het Oude Nabije Oosten is radicaal, maar het resulterende programma Egyptologie kan levensvatbaar zijn, mits er wordt ingezet op goede ondersteuning vanwege de universiteit wat betreft bestaffing, bibliotheek en werving. De nieuwe naam van de opleiding maakt het mogelijk om nieuwe studenten uit

Pagina 13 van 13 andere (Europese) landen aan te trekken. De methodologische vakken van het programma staan ervoor garant dat de studenten voldoende breed worden opgeleid, al is de interactie met de studie van andere gelijktijdige culturen van het oude Nabije Oosten afgesneden. Wel zou de commissie nog aanvullende informatie willen ontvangen op de terreinen van de voorgenomen bestaafing en bijbehorende middelen.

Aanbevelingen van de commissie

De commissie formuleert bij haar advies enkele aandachtspunten en aanbevelingen:

- De onderwijsbelasting voor de betrokken docenten (2 fte) is behoorlijk zwaar.
- De opleiding zou kunnen overwegen om pre-master modules aan te bieden voor de verwerving van talen (zoals Middel-Egyptisch) die aantrekkelijk kunnen zijn voor internationale studenten.
- De instelling zou erop moeten toezien dat onderwijs in de Hebreeuwse en Akkadische talen blijft worden aangeboden, opdat Egyptologie niet totaal geïsoleerd is binnen de Nabije Oosten Studies aan de KU Leuven.